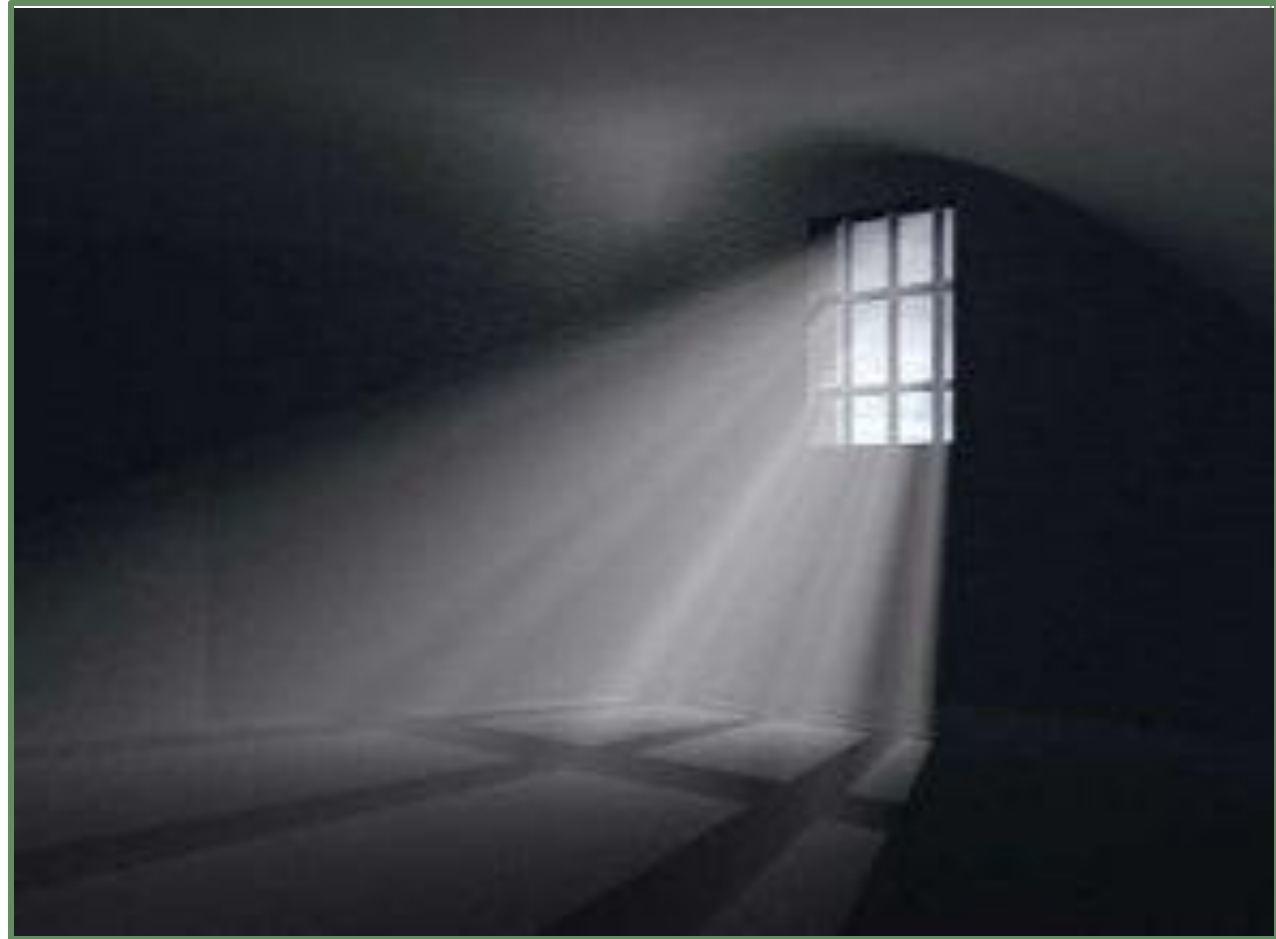

ΣΕΒΑΣΜΟΣ

ΣΤΑ

ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

**ΧΕΙΡΙΣΜΟΣ
ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΩΝ**

Επίτροπος Διοικήσεως (Ombudsman): ρόλος και αρμοδιότητες

2

- Είναι ανεξάρτητος αξιωματούχος του κράτους που προνοείται από το Νόμο, ο οποίος δέχεται παράπονα από επηρεαζόμενα πρόσωπα, εναντίον διοικητικών αρχών και των υπαλλήλων τους, ή που ενεργεί με ίδια πρωτοβουλία και έχει εξουσία να ερευνά, να κρίνει και να υποβάλλει εισηγήσεις για την αντιμετώπιση της κακοδιοίκησης.²²²²
- Επιλαμβάνεται θεμάτων που άπτονται του σεβασμού, προστασίας και προώθησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων χωρίς διακρίσεις.
- “Κακοδιοίκηση” υπάρχει όταν ένα δημόσιο όργανο παραλείπει να ενεργήσει σύμφωνα με κανόνα ή αρχή που το δεσμεύει.
- Το 2013 υποβλήθηκαν 2500 παράπονα περίπου, διεκπεραιώθηκαν 2679. Υποβλήθηκαν Εκθέσεις σε 212 περιπτώσεις (περίπου 10%).

**Επίτροπος Διοικήσεως
και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων**

Αρχή Ισότητας

**Αρχή κατά
των Διακρίσεων**

**Γραφείο Επιτρόπου
Διοικήσεως και Ανθρωπίνων
Δικαιωμάτων**

**Ανεξάρτητη Αρχή
Πρόληψης των Βασανιστηρίων**

**Εθνική Ανεξάρτητη Αρχή
Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων**

**Εθνικός Μηχανισμός για την
παρακολούθηση της Σύμβασης του ΟΗΕ
για τα δικαιώματα Ατόμων με Αναπηρίες**

Ανεξάρτητη Αρχή Πρόληψης των Βασανιστηρίων και της κακομεταχείρισης

4

- *Προαιρετικό Πρωτόκολλο της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά των Βασανιστηρίων*: δημιουργία ενός συστήματος τακτικών επισκέψεων, σε διεθνές και εθνικό επίπεδο, σε χώρους στέρησης ή περιορισμού της προσωπικής ελευθερίας.
- Κύρια επιδίωξη του Πρωτοκόλλου είναι η ΠΡΟΛΗΨΗ της κακομεταχείρισης (βασανιστήρια - απάνθρωπη - εξευτελιστική μεταχείριση).

Ανεξάρτητη Αρχή Πρόληψης

5

- Με τις νέες αυτές αρμοδιότητες, ο Επίτροπος Διοικήσεως μπορεί να λειτουργεί κυρίως **ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΑ** για τη διασφάλιση χώρων και συνθηκών κράτησης που εγγυώνται το σεβασμό της αξιοπρέπειας και των δικαιωμάτων των κρατούμενων.
- Έτσι, πριν την κύρωση του σχετικού Πρωτοκόλλου, ο Επίτροπος Διοικήσεως μπορούσε να εξετάζει ζητήματα που άπτονταν κακομεταχείρισης ή βασανιστηρίων μόνο στα πλαίσια ατομικών παραπόνων ή αυτεπάγγελτων παρεμβάσεων, εφόσον πληρούνταν οι σχετικές προϋποθέσεις.
- Τώρα υποχρεούται να επισκέπτεται **συστηματικά** τους χώρους κράτησης χωρίς την τήρηση οποιωνδήποτε όρων, με σκοπό την καταγραφή ευρύτερων παραλείψεων που μπορούν να συνδέονται με κακομεταχείριση των κρατούμενων.
- Οι συστάσεις, δε, που μπορεί να υποβάλλει εξυπηρετούν όχι μόνο στην πρακτική βελτίωση των συνθηκών αυτών, αλλά και στη θεσμική καλυτέρευσή τους μέσω τροποποιήσεων ή προσθηκών στη σχετική νομοθεσία.

Συζήτηση: Κατανοώντας τα Ανθρώπινα Δικαιώματα

6

- «Μεταχειρίζομαι τους άλλους όπως θα ήθελα να με μεταχειρίζονται.»
- «Γίνεται πολύς λόγος για δικαιώματα. Τι γίνεται με τις υποχρεώσεις;»
- Κατά την άποψη σας, σε ποιες περιπτώσεις τα ανθρώπινα δικαιώματα σας βοηθούν στην εκτέλεση του έργου σας και σε ποιες λειτουργούν ως εμπόδιο;

1. Εννοιολογικός Προσδιορισμός

7

- «Όλοι οι άνθρωποι γεννιούνται ελεύθεροι και ίσοι στην αξιοπρέπεια και τα δικαιώματα. Είναι προικισμένοι με λογική και συνείδηση και οφείλουν να συμπεριφέρονται στους άλλους με πνεύμα αδελφοσύνης.» - Άρθρο 1, Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, ΟΗΕ
- **Εγγενής Αξιοπρέπεια του Ανθρώπου:** Η αξία του ανθρώπου πηγάζει από την ιδιότητα του, χωρίς καμία διάκριση.

Ποια είναι τα
δικαιώματά
μας;

2. Τύποι Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

9

Ατομικά και Πολιτικά

- ζωή
- απαγόρευση βασανιστηρίων
- προσωπική ελευθερία και ασφάλεια
- ελευθερία της έκφρασης
- θρησκευτική ελευθερία
- δικαίωμα ψήφου
- κτλ

Οικονομικά, Κοινωνικά και Πολιτιστικά

- εργασία
- συνθήκες εργασίας
- δημιουργία συντεχνίας
- κοινωνική ασφάλιση
- επαρκείς συνθήκες διαβίωσης
- εκπαίδευση
- υγεία
- κτλ

Ίση μεταχείριση και απαγόρευση διακρίσεων στην απόλαυση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από όλους.

3. Χρησιμότητα/Αποτελέσματα

10

Για το άτομο

- Δημιουργία συνθηκών για την εκπλήρωση βασικών αναγκών (π.χ. στέγαση, εργασία, αξιοπρεπής διαβίωση)
- Διασφάλιση βασικών αξιών (π.χ. ζωή, αξιοπρέπεια, ισότητα, ασφάλεια από κακοποίηση)
- Κοινωνικές παροχές (εκπαίδευση, υγεία)

Για το κράτος

- Ρύθμιση σχέσεων κράτους-πολιτών
- Κανόνες κρατικής λειτουργίας
- Εξειδίκευση κρατικών υποχρεώσεων σεβασμού και προστασίας του ατόμου
- Δημιουργία βάσεων για ελευθερία, δικαιοσύνη και κοινωνική ειρήνη

Για κρατ.Λειτουργούς

- Τι επιτρέπεται και τι απαγορεύεται – Εφόδια
- Εξειδίκευση υποχρεώσεων και καθηκόντων ως εκπρόσωποι του κράτους
- Εφόδια για το σχεδιασμό κατάλληλων στρατηγικών
- Διασφάλιση δικαιωμάτων των ιδίων των δημ. Λειτουργών

Υποχρεώσεις του Κράτους/Λειτουργών

11

- Η κρατική υποχρέωση σε σχέση με τα ανθρώπινα δικαιώματα εκτείνεται τόσο στο σεβασμό τους όσο και την προστασία τους.
- το κράτος οφείλει να **απέχει** από παράνομες και δυσανάλογες πράξεις. Αδικαιολόγητες παρεμβάσεις στα ανθρώπινα δικαιώματα συνιστούν παραβιάσεις.
- το κράτος οφείλει να **λαμβάνει** διοικητικά, νομοθετικά ή/και δικαστικά (judicial) μέτρα για την προστασία των ανθρ.δικαιωμάτων, ώστε να διασφαλίζει την ουσιαστική απόλαυσή τους από όλους. Η αποτυχία λήψης τέτοιων μέτρων συνιστά παραβίαση.

Σεβασμός (αρνητική υποχρέωση)

12

Για το σεβασμό του δικαιώματος...

- Στη ζωή.
- Απαγόρευση βασανιστηρίων και άλλων μορφών κακομεταχείρισης.
- Ιδιωτική/οικογενειακή ζωή.

Το κράτος πρέπει να απέχει....

- Θανατηφόρα χρήση βίας.
- Χρήση βίας για σκοπούς τιμωρίας/παραδειγματισμού.
- Υπέρμετρη χρήση βίας για καταστολή συμπλοκών.
- Απαγόρευση επικοινωνίας κρατούμενου με δικηγόρο ή μέλος οικογένειάς του.

Προστασία (θετική υποχρέωση)

13

Για την προστασία του δικαιώματος...

- Στη ζωή.
- Βασανιστήρια/κακομεταχείριση.
- Ιδιωτική/Οικογενειακή ζωή.

Το κράτος πρέπει να....

- Αναγκαίες ενέργειες σε περιπτώσεις όπου απειλείται η ζωή ή η σωματική ακεραιότητα προσώπου.
- Λήψη αναγκαίων μέτρων για καταστολή ξυλοδαρμού από άλλους.
- Διασφάλιση επισκεπτηρίων κρατουμένων.

ΕΡΓΟ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ

14

- ❖ Τήρηση του Νόμου
- ❖ Σεβασμός και προστασία δικαιωμάτων των πολιτών (διπλή κρατική υποχρέωση)
- ❖ Δημόσια Ασφάλεια

Εξουσία για προσφυγή στον καταναγκασμό με ισχυρούς ειδικούς περιορισμούς.

Η εξασφάλιση της δημόσιας ασφάλειας
δεν προϋποθέτει την παραβίαση δικαιωμάτων.

Ασφάλεια υ. δικαιώματα

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΩΝ

15

- ΒΑΣΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΔΙΚΑΙΟΥ- Λειτουργία συστήματος προστασίας των ελευθεριών
- ΤΑ ΟΡΓΑΝΑ ΠΟΥ ΕΠΙΒΑΛΛΟΥΝ ΤΗΝ ΤΑΞΗ ΕΧΟΥΝ ΑΥΞΗΜΕΝΟ ΚΑΘΗΚΟΝ ΓΙΑ ΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ
- ΣΧΕΣΗ ΘΕΣΜΟΘΕΤΗΜΕΝΗΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΕΣ - Έγγενείς κίνδυνοι κατάχρησης εξουσίας
- ΚΑΛΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΕΣ - ΟΠΟΙΟΣ ΕΠΙΒΑΛΛΕΙ ΤΟ ΝΟΜΟ ΠΡΕΠΕΙ ΚΑΙ ΝΑ ΤΟΝ ΤΗΡΕΙ

ΛΑΘΗ?

16

Η αστοχία ή ολιγωρία σε κάποιες περιπτώσεις είναι ανθρώπινα κατανοητές.

Σε όλα τα επαγγέλματα γίνονται λάθη. Το διακύβευμα όμως είναι σοβαρό, αφορά την ασφάλεια και βασικά δικαιώματα πολιτών.

Επομένως, τα λάθη θα πρέπει να αναγνωρίζονται όχι μόνο για απόδοση ευθυνών όσο για βελτίωση πρακτικής.

ΧΩΡΟΙ ΚΡΑΤΗΣΗΣ

17

ΣΥΝΗΘΕΙΣ:

- Αστυνομικοί Σταθμοί
- Χώροι διεξαγωγής ανακρίσεων

ΛΙΓΟΤΕΡΟ ΣΥΝΗΘΕΙΣ:

- Σπίτι υπόπτου - σύλληψη, χειροπέδες
- Αστυνομικό όχημα
- Στο δρόμο - διαδηλώσεις, συλλήψεις, ακινητοποίηση
- Νοσοκομείο

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΩΝ

18

- ΠΛΗΡΗΣ
ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ
ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΩΝ Ή
ΑΠΑΝΘΡΩΠΗΣ Ή
ΤΑΠΕΙΝΩΤΙΚΗΣ
ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗΣ =
ΚΑΚΟΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗ

- ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΤΗΝ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ
ΑΞΙΟΠΡΕΤΕΙΑ ΚΑΙ
ΣΤΗΝ
ΑΚΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ
ΑΤΟΜΟΥ ΚΑΘ'ΟΛΗ
ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ
ΚΡΑΤΗΣΗΣ

ΤΡΙΠΤΥΧΟ ΒΑΣΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

19

1.

ΤΡΙΠΤΥΧΟ ΒΑΣΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

20

- ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΤΡΙΤΩΝ
- ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΕ ΔΙΚΗΓΟΡΟ
- ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΕ ΙΑΤΡΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΡΑΤΗΣΗΣ ΣΕ ΤΡΙΤΟΥΣ

Άρθρα 3-6 Ν. 163 (Ι)/2005

- Περίπτωση αναβολής για 12 ώρες υπό προϋποθέσεις
- Αλλοδαποί κρατούμενοι - πρεσβεία/προξενείο/Επίτροπος Διοικήσεως

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΕ ΔΙΚΗΓΟΡΟ

Άρθρα 3, 10, 12 - 14

- Από έναρξη σύλληψης/κράτησης- σε οποιονδήποτε παρουσιάζεται ενώπιον Αστυνομικού (μάρτυρας)
- Δικαίωμα εμπιστευτικής επικοινωνίας (τηλέφωνα, επιστολές) και συνάντησης
- Νομική αρωγή
- Διερμηνέας

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΕ ΙΑΤΡΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ

23

Άρθρα 23 - 28

- Όποτε ζητηθεί χωρίς να φιλτράρεται
- Ιατρός επιλογής του με έξοδα του κρατούμενου
- Τρόπος εξέτασης/ εμπιστευτικότητα
- Ιατρικό απόρρητο
- Δικαίωμα επικοινωνίας σε καταληπτή γλώσσα

ΙΑΤΡΟΣ

ΦΑΓΗΤΟ

ΚΑΝΟΝΕΣ

ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ

ΤΗΛΕΦΩΝΟ

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

ΕΥΑΛΩΤΕΣ ΟΜΑΔΕΣ

12

- ΓΥΝΑΙΚΕΣ
- ΕΦΗΒΟΙ/ ΑΝΗΛΙΚΟΙ
- ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΟΙ ΜΕ ΜΕΤΑΔΟΤΙΚΕΣ ΑΣΘΕΝΕΙΕΣ- ιατρικό απόρρητο, απομόνωση ?, ιατρική παρακολούθηση-περίθαλψη, συνθήκες διαβίωσης
- ΟΥΣΙΟΕΞΑΡΤΩΜΕΝΟΙ

ΑΝΑΛΟΓΗ ΒΙΑ?

26

- Κατά τη σύλληψη
- Κατά την κράτηση

Η άσκηση βίας κρίνεται, κατ'εξάιρεση, επιτρεπτή όταν πληροί **3 βασικές αρχές:**

1. **Αναγκαιότητα** – **έσχατο μέσο**
2. **Προσφορότητα**- **εξυπηρετεί τον σκοπό**
3. **Αναλογικότητα**- **να μην υπερβαίνει το άκρως απαραίτητο για επίτευξη του σκοπού**

ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΚΡΑΤΗΣΗΣ

27

- ΚΕΛΙ - 7 ΤΜ (CPT), καθαριότητα, εξαερισμός, φυσικό φως, κρεβάτι- σεντόνια- κουβέρτα
- ΑΣΚΗΣΗ - ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ
- ΔΙΑΤΡΟΦΗ
- ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ
- ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ
- ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΕΣ ΠΕΠΟΙΘΗΣΕΙΣ
- ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΑΡΑΠΟΝΩΝ

ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΩΝ

28

- ΟΙ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟΙ ΕΧΟΥΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΝΑ ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ ΣΕ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΟΧΙ ΣΕ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΦΟΒΟΥ
- ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΙΝΕΤΑΙ ΣΕΒΑΣΤΗ Η ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΑΞΙΟΠΡΕΠΕΙΑ
- ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΑΝΤΙΞΟΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ - ΕΚΘΕΣΗ ΣΕ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ - ΥΠΟΣΤΕΛΕΧΩΣΗ

ΣΥΜΒΟΛΗ ΘΕΣΜΩΝ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ

29

- ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ ΚΥΡΙΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ - ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΑΠΑΜΒΛΥΝΣΗ ΤΟΥΣ
- ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ ΚΕΝΩΝ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ - ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ
- ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ + ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΩΝ

=} ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΚΡΑΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΟΥΣ + ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

=} ΥΓΙΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟΥΣ

ΧΡΗΣΙΜΟΙ ΝΟΜΟΙ:

30

- Νόμος 2(III)/2009 : Επικύρωση Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση κατά των Βασανιστηρίων
- Νόμος 163(I)/2005: Δικαιώματα των προσώπων που συλλαμβάνονται και τελούν υπό κράτηση
- Περί Επιτρόπου Διοικήσεως Νόμοι 1991 έως 2004
- Περί Αστυνομίας Νόμος
- Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου
- Οικουμενική Διακήρυξη Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

*Ευχαριστώ για
την προσοχή σας!*